ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԵՄ. Հ. Ս. — Գերեզմանը 241
ԱԼԻՇԱՆ Հ. Ղ. Մ. — Արշալոյս և Արեւելք լուսաւորութեան հայոց 246
ՍԱՐԻԱՆ Հ. Ս. — Հանդէս մատենագրական . 250
ԵՐԵՄ. Հ. Ս. — Հայ բժշկարանք . . 255
ՆՈՒՐԻԽԱՆ Հ. Մ. Վ. — Ժամանակակից Յիշատակարանք 257
ՍԱՐԻԱՆ Հ. Ս. — Մագնիսական քուն . . 263
Ե. Գ. Մ. — Հայ Մեծատուններ . . . 267
ԿՈՄԻՏԱՍ ՀԼՔԻՄԵԱՆ. — Տեղեկութիւն ի վերայ Ամենափրկիչ Սուրբ վանուց . . 273
ՅՈՎՍԷՓ ՃԻԱՑՈԶԱ. — Ինչպէս տեսնենք. Թարգմ. Հ. ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ՔԱՍԳԱՆՏԻԼԵԱՆ . . 278
Հ. Ն. ՏԻՐԱՑՈՒՅԵԱՆ. — Գիտականք . . 282
ԵՐԵՄ. Հ. Ս. — Հանդէս Հանդիսից . . 284

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ*

62. Գահիրէի ժողովրդական «Արշալոյս» թերթը (թիւ 163) գեղեցիկ գրութեամբ մը հրատարակած է Ն. Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպարի կենսագրութիւնը և կենդանագիրը, հնարագէտ փաշային ինքնաշարժ արօրի պատկերը: Այդ յօդուածը կը յանձնենք ընթերցասիրաց ուշադրութեան:

63. Փարիզու «Համալսարան» ուսումնական լուրջ թերթը իր վերջին պրակով (թիւ 11–12) կը հրատարակէ հետեւեալն: — «Համալսարան»ին առթիւ երբ այս ամսաթերթը հրատարակելու ձեռնարկեցինք ուրիշ որ և է նիւթական միջոց չունէինք, եթէ ոչ երկու ուսանողներու խիստ անձուկ պիւտճէն: — Այնպէս որ մեր սեպհական ոյժերով յաջողեցանք թէեւ «ընդմիջեալ» սակայն ամբողջապէս հրատարակել «Համալսարան»ի 12 թիւերը, ունենալով մեր մասնաւոր տառերը և վերջ ի վերջոյ մեր Տպարանը: Մեր յաջողութիւնը, — որ կը կայանայ լոկ մեր սիրելի հայ երիտասարդներուն ու ինքնազարգացումով զբաղողներու օգտակար ըլլալու բաղձանքին մէջ, — իր ապահով երեւոյթները կը ստանար, այն պահուն երբ սիրելի Ընկերս, ՅՈՎՀ. ՇԱՀԱՐՇ ծանր թոքախտով մը Փարիզը կը թողուր ու Ալճէրիայի մէջ անսպասելի կերպով, կը հեռանար այս կեանքէն: — Կորուստը մեծ էր՝ եթէ ոչ այնքան նիւթական բայց բոլորովին բարոյապէս՝ հզօր խանգիւ մը սկսուած այս ձեռնարկին մէջ: Մնացած մինակ, սակայն չվարանեցայ բնաւ, հակառակ առանձնուած գործին ծանրանուր պահանջումներուն, զայն առաջ մղել չդեգեւելով որ և է խոչընդոտի, որ և է զոհողութեան առջեւ: — Հիմնելով Փարիզի մէջ միակ Հայկական Տպարանը, — սպասելով ընականաբար ծանօթ ու անծանօթ յաջողութիւններու զայն առաջնակարգ հաստատութիւն մը դարձնելու, — փափաքեցայ դիւրութիւնը ընծայել Փարիզի նման հեռղհեռէ կարեւորութիւն ստացող հայ կեդրոնի մը մէջ, հոն ուռճացող մեր ազգային մտաւորական կեանքի յորձանքներուն, ու կը տեսնեմ՝ աչքի առջեւ ունենալով այն կարգ մը հրատարակութիւնները որոնք լոյս տեսնել սկսած են մեր հաստատութենէն, թէ ծրագիրս անվրէպ ճշտութեամբ մը մտապարած եմ: — Այսպէս՝ մէկ կողմէ նոր ձեռնարկի մը՝ օգտարար ձեռնարկի մը ինձ պատճառած ծանրութիւնը, միւս կողմէ ընկերոջս յանկարծակի մահուամբ առանձին մնալս և երրորդ կողմէ մը ուսումներուս շարունակութիւնը ինձ կը ստիպեն, խնդրել իմ սիրելի «Համալսարան»իս ազնիւ ընթերցողներէն, որ ինձ շնորհեն մէկ քանի ամսուան արձակուրդ մը, խոստանալով ասոր փոխարէն Բ. շրջանին «Համալսարան»ը դարձնել աւելի ճոխ, զայն զարդարելով բազմակողմանի նիւթերով: — Այս առթիւ կը խնդրենք մեր ազնիւ Բաժանորդներէն որ հաճին մեզ իմացնել բաժանորդագրութեան, այո կամ ոչ շարունակութիւնը Բ. Շրջանին համար»: (ՄԻՍԱՔ ԳԱԴՏԱՍԱՐԵԱՆ)

Փափագելի է որ հայ մամուլի ծաւալման և գիտութեան զարգացման՝ այսպիսի անձնանուէր եռանդուն գործիչի մը ամէն տեսակ քաջալերութիւն չի զլացուի:

* Շար. տես Մայիս 1901:

† ՄԱՀԱԶԴ

Ստեփան էֆէնտի դերասանապետ Արեւելեան թատրոնի, աշակերտ Բարիզու Մուրատեան վարժարանի, 66 տարեկան հասակին մեզ կը հանգչի Ադամեանի քով, որուն բեմական պատկառելի հանդերձը զգեցած էր:

Վախճանեցաւ և բերքեալ Կարապետ Տէտէեան. ոչ այնքան մեծ գրագէտ մըն էր. «Յաւերժաճարս», «Դիմակ», «Արփի» թերթերու մէջ հրատարակած է ինքնագիր յօդուածներ եւ թարգմանութիւններ:

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ Գ. Պրակ. Հրատարակիչ Ս. Դաւթեան. Կ. Պոլիս. տպ. Մ. Սարըեան. 1901: Գինն է 5 ղրշ.: Մի և նոյն տպարանէն լոյս տեսած է Ս. Դաւթեանի հրատարակութեանց «Յայտագիրն»:

ԵՐԳԵՐ ՈՒ ՎԷՐՔԵՐ: Գրեց Աւ. Իսահակեան Աղեքսանդրապօլ. 1898: Գինն է 10 կոպ.:

ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ. — Գ. Ց. ՄԻՆԱՍ. — Ուղղակի Ձեր հասցէին 8 օրինակ խնդրեալ թերթէն յղեցինք։ «Բազմավէպ»ի ծածքերն նորէն ապելով կը յղենք։

Կ. ՊՈԼԻՍ. — ԲԻՒՐԱԿՆ. — Թերթերը կանոնաւոր ստանալու համար, բարեհաճեցէք Ղալաթա Սեղբոս խան մեր գործակալին դիմել։

» — Ս. ԴԱՒԹԵԱՆ. — Կը խնդրուի դիմել վերոյիշեալ տեղն։

ՑՐԷԶՆՕ. — Յ. ԾՄԻՐԵԱՆ. — Կը կատարուին խնդրանքնիդ։

ԿԵՐԱՍՈՆ. — ՄԵԾ ԵՒ ՊԱՏ. ՆԱԳԱՇ. — Շնորհակալութիւն անձնանուէր աջակցութեանդ, կը յղենք նորին ալ։

ՊՈՒՔՐԷՇ. — Ց. ՓԱՓԱԶԵԱՆ. — «Որբունի»ներն սպառուած են. եթէ կը բարեհաճիք, կարող ենք «Գեղունի» յղել։

ԿԻՐՈՒՍՍԻ. — Գ. Ա. ՄԱՄՈՒԼԵԱՆՑ. — Շնորհակալութիւն Ձեր համակրութեանց և նուէրին։ Նախորդ մեծկակ նուէրն տակաւին Ձեր յիշած պատուական թերթի խմբագրութենէն չենք ստացած։ Նոր հասցէին կը սկսինք «Բազմավէպ»էն մի օրինակ յղել։ «Հայապատում»ը տպագրութեան աւարտելէն յետոյ կը յղուի։

ԹՈՒՍՃՈՒՔ. — ՀԱՅԿ. ԸՆԹԵՐՑ. — Ձեր առաջարկած պայմանաւ սկսած ենք յղել «Բազմավէպ»ը. անտարակոյս նախորդ պրակներն արդ ստացած էք։

ՍԱԼԿԱԹԱՅ. — ՄԵԾ. Մ. ՍԷՓԵԱՆ. — Սպառած են նախորդ պրակաց ծածքերն, յետ կրկին տպագրութեան կը յղենք։

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Գ. ԽԱՉԿՈՆՑ. — Օրացոյցի պատմութիւնը կարելի է կատարուի։ Ցղեցէք Ձեր գրութեան մի մասն, կը յուսանք այդ կերպով կը կարգադրուի խնդիրը։

» — Գ. Ս. ՉԷՕՄԼԷՔՃԻԱՆ. — Կատարուածը իրաւացի պարտք մ'էր. փոխարէն յուսանք տեղւոյդ մեր գործակալէն կը ստանաք «Բազմավէպ»ը։

» — Գ. Յ. ՆՍԿԻԵԱՆ. — Կ'ընդունինք ո՛չ Պոլսեցի այլ Օվաճգցի լինելնիդ։ Ժամանակին պատիւ մըն էր Պոլսեցի կոչուիլն, այժմեան Անատոլցիներն ինչո՞ւ այդ պատուէն կը փափագին զրկուիլ։

ԱՆՎԷՐՍ. — Պ. ԽԷՐ. — Շնորհակալութիւն Ձեր նամակի բովանդակութեան. կը կատարենք և սիրով կը սպասենք։

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Պ. Ա. ԱԼՊՕՅԱՃԵԱՆ. — Պայմաննիդ ընդունելի է, բայց միանգամայն փափաքելի է շարունակութիւնը։ Կը ստանաք ուզածնիդ, աշխատեցէք անոր ծաւալման։

ՊՈՄՊԱՅ. — Յ. ԱԼԵՔՍԱՆ. — Կ'ուզենք ըստ Ձեր փափաքին իմացընել, որ այս տարուան բաժնեգինն տակաւին մեզ չէ հասած։

ՄՈՒՐՃ

ԳՐԱԿԱՆ, ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՄՍԱԳԻՐ

Խմբագրութեան եւ մշտական աշխատակիցների նոր կազմով. խմբագրութեան անդամներն են՝ պ.պ. ԼԵՒՈՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆ և ԼԷՕ.

Տարեկան գինն է 30 ֆրանկ։

Հասցէ՝ *Tiflis, Rédaction de la Revue* MOURTCH.

Հ. Ս. ՍԱՐԵԱՆ

ՄԱԳՆԻՍԱԿԱՆ ՔՈՒՆ "HYPNOTISME"

Առանձնապէս փափաքողք դիմեն մեր սովորական հասցէին, դրկելով միանգամայն ֆր. 1.. կոպ. 40.

Imprimerie Arménienne S. Lazare – Venise.

digitised by A.R.A.R.@

ԱՌԱՋԻՆԿԱՑ 1901 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ԹԱՏՐՈՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀԱՆԴԷՍ

Հրատարակիչ Թատրոնի Աղ. Թարխանեան

Լոյս է տեսնում մեր խմբագրութեամբ տարեկան երկու գիրք հետեւեալ ծրագրով։

1. Թատերգութիւններ՝ ինքնուրոյն և թարգմանական. — 2. Վէպեր, պատկերներ, էտիւդներ. — 3. Մենախօսութիւններ և օպերաների լիբրետօ. — 4. Յօդուածներ թատրոնի և գեղարուեստի այլ ճիւղերի պատմութիւնից. Բեմական և գրական գործիչների կենսագրութիւններ. — 5. Քննադատական յօդուածներ թատրոնական գեղարուեստի և երաժշտութեան մասին. — 6. Ոտանաւորական բաժին. — 7. Տեղեկութիւններ գեղարուեստական երևոյթների մասին Ռուսիայում և արտասահմանում. — 8. Գրախօսութիւն. — 9. Հայկական (ցուցակ պիեսների)։

Հասցէ՝ Tiflis (Caucase–Russie) Alexandre Tarkhanian.

ՄՇԱԿ

(29-րդ տարի) գրականական եւ քաղաքական լրագիր 10 րբ.։

Հասցէ՝ TIFLIS, Rédaction du journal arménien "MSCHAK".

ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ Է

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԻ

VII եւ VIII գրքերի

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երկու գրքի բաժանորդագինն է 3 րուբլի։ Կարելի է ստանալ նաեւ նախորդ գրքերը բաժանորդագրական գնով։

Դիմել՝ Ервавду Лалаянцъ, Саперная 5 *կամ* Семинарія Нерсисянъ Тифлисъ.

Խմբ. Ե. Լալաեանց